

رفتار اولگوسو؛ پیسلیق مقابلینده یاخچیلیق

اجتماعی رابطه‌لرین گوجلنمه‌سی‌نین اساسلی یوللاریندان بیر، پیسلیقلارین مقابلینده یاخچیلیق ائله‌ماقدیر. پیسلیق یاخچیلیغینان جواب وئرلیدیگی زمان،

الف: ینری و ارزشی

اجتماعی رابطه‌لرین گوجلنمه‌سی‌نین اساسلی یوللاریندان بیر، پیسلیقلارین مقابلینده یاخچیلیق ائله‌ماقدیر. پیسلیق یاخچیلیغینان جواب وئرلیدیگی زمان، شخصین باتمیش وجدانی آیلار و نغرتلر محبتنه چئوریلر. انسانلاری ایچ و وجدان محکمه‌سینده محاکمه ائله‌ماق اوچون، فقط باغیشلاماق و یاخچیلیق یولوندان استفاده ائله‌ماق اولار. بنله‌لیغینان او اؤز ایچینده اوتانار و بیس ایشینه گؤره شرمنده اولار.

مؤمن و اجتماعی انسان انتقام اهلی اولمایب، اؤزگه‌نین پیس عملی مقابلینده اونوللا. قطع رابطه ائله‌مه‌یب معاشرتینه ادامه وئرمله‌یدیر. چونکی اوزاقلیق و رابطه‌سیزلیق داها اوزاقلیغیا و حتی دوشمنلیغا سبب اولار بیلر اما رابطه جوخالدیقا دوستلوق احتمالی چوخ مقداردا آرتار. بنله‌لیغینان دوستلارین سایا گوندن گونه آرتار.

قرآن کریم بیزلره پیسلیق مقابلینده یاخچیلیق ائله‌ماغا دعوت ائیلر. مثلاً فصلت سوره‌سی‌نین 34-جو آیه‌سینده بنله بو یورور: **وَلَا تَسْتَوِی الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعِ بِالَّتِي هِيَ اَحْسَنُ فَاِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَاَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ**؛

الته دونیادا پیسلیق و یاخچیلیق برابر دئییل. پیسلیغی لاپ یاخچی شکلده دفع ائله کی سنینله اونون آراسیندا دوشمنلیق اولان شخص، سنینله دوست و قوهوم کیمی اولسون.

و یا قرآنین رعد سوره‌سی‌نین 22-جی آیه‌سینده مؤمینلرین باره‌سینده بنله بو یورور:

وَيَذَرُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ اُولَئِكَ لَهُمْ عَقَبَى الدَّارِ؛

پیسلیغی یاخچیلیغینان زایل ائلرلر. باقی دونیانین خوش عاقبتی اولار اوچوندور.

قرآن کریم آیری سوره‌ده پیغمبری دوشمنلرین مدارایا و کنجیناماغا چاغیریر. قرآن مؤنون سوره‌سی‌نین 96-جی آیه‌سینده بنله بو یورور:

ادْفَعِ بِالَّتِي هِيَ اَحْسَنُ السَّيِّئَةَ تَحْنُ اَعْلَمُ يَمَا يَصِفُونَ؛

سن اولارین آزار و اذیتلرینی داها یاخچی رفتاریان دفع ائله، بیز اولارین دانیشیغی (نین جزاسینی) داها یاخچی بیلیریک.

امام رضا (ع) بو زمینه‌ده لاپ یاخچی اولگولردن ساییلیر. او حضرت بنله بو یورور:

بیز اهل بیتین یولو، بیزه پیسلیق ائله‌نین مقابلینده یاخچیلیق ائله‌ماقدیر. «د اولسون الله بو یولدا عاقبت بخیرلیق وار. (حمیری، قرب الاسناد، ص 386؛ کلینی، الکافی، ج 2، ص 488؛ مجلسی، بحارالانوار، ج 90، ص 367؛ بحرانی، تفسیر برهان، ج 1، ص 395).

ب: نمونه‌لر

پیغمبر (ص) و اماملارین (ع) رفتاریندا بو باره‌ده چوخلو نمونه‌لر وار کی اولارین نجه‌سینی مثال اوچون بوردا گتیریریوق.

بیرینجی:

قریش، حضرت محمدین (ص) اذیتی اوچون الیندن گلنی اسیرگه‌مه‌دی. او حضرت و اصحابینا ینماق یولون باغلا دی و اولاری اوشاقلی بؤیوکلو اوچ ایل آج قویدو. اولاری شکنجه وئرماقدان علاوه اولاری اؤلدورماغا دا ال ووردو کی نه‌اینده او حضرت مکده‌دن مدینه‌یه کؤچماغا محبور قالدی.

دفعه‌لرین مدینه‌یه حمله ائله‌دیله و او حضرتین عزیزلرینی شهید ائله‌دیله. عمیسی‌نین جسدینی مثله ائله‌دیله. هجرتین سککیزینجی ایلینده مکه شهری مسلمانلار طرفیندن فتح اولدو و او حضرتین جارچیسینی بنله ندا وئردی:

بو گون محبت و عطوفت گونودور، انتقام گونو دئییل !

سونرا هامینی آزاد قویدو و هنج کسی محاکمه‌یه چکمه‌دی. بوتون قاتلر باغیشلانندی مشرکلرین باشچیسینی ابوسفیانین ائوی دارالامان اولدو و اونا و اوغوللارینا او اؤلکه‌نین لاپ ارزشلیسی اولان 300 دوه وئرلیدی. (مجلسی، بحارالانوار، ج 21، ص 91).

ایکینجی:

ابن ملجمین زهرلی قیلینجی‌نین اثرینده حضرت علی (ع) هجرتین 40-جی ایلی‌نین رمضان آیی‌نین 19-جو گونو هوشدان گئندی. نجه لحظه سونرا حضرت هوشا گلنده امام حسن (ع) او حضرته بیر قاب سوت گتیردی. حضرت او سوتون بیر آرین ایچیب قالا‌نینی ابن ملجمه وئرماغینی امر بو یوردو. سونرا اوغلو امام حسنه (ع) بو یوردو: اونون باره‌سینده سیزین بوینوزدا حقیق وار. اونون ینیب ایچمه‌سین یاخچیلادین. اولدوغو آنا قدر اونوللا مهربان اولون و منیم ینیب ایچدیگیمدن اونا دا وئرین !

امامین سوتون ابن ملجمه آباراندا او حضرتی سؤزلرینی اونا دئدیله. ابن ملجم شرمنده‌لیغینان سوتو ایچدی. (مجلسی، بحارالانوار، ج 42، ص 289؛ نوری، مستدرک الوسائل، ج 11، ص 79).